

ARNHEMSCHE COURANT.

ZATURDAG 22 APRIL.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal weks wordt uitgegeven, en wel op Zondag, Dingsdag, Woensdag, Donderdag en Zaterdag, is f 5 in de drie maanden.

De prijs der Advertentiën is, van een regel f 1.00, en voor elken regel daarboven centen, behalve 35 centen zegerecht, voor elke plaatsing.

Toevoeging van buitengewone kiezers bij de provinciale staten, tot benoeming van leden der Staten-Generaal.

De *Vlissingche Courant* wenschte onlangs, dat bij de nieuwe wet op het stem- en kiesregt door den minister voorgedragen zou worden, om bij de provinciale staten buitengewone kiezers te voegen, met het doel om alleen tot de verkiezing van leden der Staten-Generaal mede te werken. Wij meenden, in ons nummer van 9 april, dit, als strijdig met de grondwet, te moeten afkeuren.

De *Vlissingche Courant* heeft het echter niet opgegeven, maar heeft het op nieuw aangedrongen in haar nummer van 15 april. »De grondwet,» zegt zij, »bindt den wetgever aan geen getal. Deze laatste kan dus in een artikel der wet een getal bepalen, bedragende het dubbele van het thans bestaande, of anders noodzakelijk geachte; dit gansche getal te verkiezen naar gelijke algemeene regelen.

De wetgever kan daarop, zonder de grondwet te schenden, een artikel laten volgen van dezen of soortgelijken inhoud:

»Bij dit getal leden der provinciale staten, buiten het geval, dat hetzelfde als kiesvergadering handelt, te talijk wordt geacht voor de vervulling der verdere werkzaamheden, door de grondwet aan de provinciale staten opgedragen, zal bij de reglementen, volgens artikel 150 onder grondwet vast te stellen tot bepaling van de wijze, waarop de magt en het gezag der staten wordt uitgeoefend, hierin kunnen worden voorzien, door elk jaar een gedeelte der leden, het zij bij loting, het zij op andere wijze van die werkzaamheden te doen ontheffen.»

»Zou nu deze, alzo in getal verminderde, vergadering niet de grondwettige vergadering der provinciale staten uitmaken? Er valt niet aan te twijfelen, want zij oefende hare magt en gezag uit volgens een reglement, krachtens de grondwet vastgesteld.»

Doch hoe fraai men dit plan ook voorstellen moege, de *Vlissingche Courant* had regt, te betwijfelen, of wij er de grondwettigheid van zouden willen erkennen.

Men kan in dat geval leden der provinciale staten hebben, voor welke dit lidmaatschap of slechts een ijdele titel ware, of welke men belette deel te nemen juist aan die werkzaamheden; tot welke hunne benoeming meer bepaald strekt. Ook zonder dat zij kies-collegie waren, zouden de leden der staten-vergadering den naam van provinciale staten verdienen; maar wanneer zij alleen kies-collegie waren, zoude die hun op geenerlei wijs toekomen. De grondwet geeft aan de provinciale vertegenwoordiging, behalve het bestuur en wetgeving, ook nog het regt om de leden der algemeene vertegenwoordiging te kiezen; maar, het is de ongemindheid zelfs te gelooven, dat zij eene verdeling zoude toelaten, volgens welke een deel der leden van de provinciale staten-vergadering uitgesloten bleef van de medeoefening van het bestuur en de

wetgeving, welke aan de gansche provinciale staten-vergadering, niet aan een deel, geschonken is. De reglementen, bij art. 150 der grondwet bedoeld, kunnen wel de wijze regelen, waarop de provinciale staten hunne magt en gezag zullen oefenen, maar kunnen die oefening niet aan eenigen der leden opdragen; anderen, die niet minder dan de eersten-leden der provinciale staten zijn, daarvan uitsluiten.

De *Vlissingche Courant* heroept zich, ter bevestiging harer stelling, op hetgeen, volgens de bestaande reglementen, tegenwoordig bij de kiezers-collegiën, geroepen tot het benoemen van een lid van den stedelijke raad, plaats vindt. Een gedeelte slechts kiest; bij loting valt een ander gedeelte uit. Die uitloting behoort zeker al onder de wonderlijkste bepalingen van ons meer dan wonderlijke kiesstelsel. Hier schijnt het voorbeeld echter al zeer ongelukkig gekozen. Want de *Vlissingche Courant* wil bewijzen, dat men lid der provinciale staten kan zijn alleen om mede te kiezen en zonder verder deel aan de eigenlijke werkzaamheden van dat collegie: doch welk voorbeeld baalt zij nu aan? hoe men lid kan zijn van een kiezers-collegie en echter niet medekiezen. Dus juist een geheel tegengesteld geval. Doch hantieren die kiezers-collegiën zijn alleen kies-collegiën; bij de provinciale staten maakt daarentegen het kiesregt slechts een zeer gering gedeelte hunner taak uit. Alle punt van vergelijking ontbreekt hier dus en daarmee mist het voorbeeld alle toepasselijkheid.

De wet kan bepalen wie leden der provinciale staten en welke de vereischten ter hunner benoeming zijn zullen; doch eenmaal lid der provinciale vertegenwoordiging, moeten zij daarvan alle regten, geene uitgezonderd, oefenen; kiesregt zoo wel als dat van bestuur en wetgeving; oefenen zij daarentegen alleen kiesregt, zoo zijn zij wel kiezers maar geene leden der provinciale staten; want die hoedanigheid ligt niet in de benoeming, maar in de hun opgedragen werkzaamheden.

Buitenlandsche berigten.

TURKIJE.

Van de *Turksche grenzen*, 7 april. Terwijl onze gewone berigten uit Konstantinopel melden, dat de Russische koerier, die op den 23sten maart daar is aangekomen, alleenlijk aan den heer von Butenief de verzekering heeft overgebracht, dat keizer *Nicolaus* met zijne tot dus ver genomen maatregelen geheel te vreden is, en dat het ultimatum van Rusland onverwijd zal volgen, is ons heden een brief uit de *Turksche hoofdstad* medegedeeld, die met zekerheid berigt, dat die koerier tevens de werkelijke overbrenger van het reeds bekende ultimatum geweest is; dat de heer von Butenief hetzelfde ook terstond in persoon aan deszelfs bestemming heeft overhandigd, en dat hij zeer te vreden over de ontvangst was. De sultan moet slechts den wensch te kennen hebben gegeven, dat hem eenigen tijd wierd vergund, om, door eene verandering van ministers, de waardigheid zijner regering te redden, welke anders door zulk eene plotselinge omkeering zou worden prijs gegeven. De val van *Sarim*, den door geheel Europa gebrandmerkten minister, zou dus beslist zijn. Dit zou tevens de reden wezen, waarom

de heer von Butenief, die reeds zeker is van een gunstigen uitslag, tot dus ver de ontvangst van het ultimatum slechts verbergen gehouden, en, naar den inhoud van verschillende berigten, die ons onder het oog kwamen, welke alle daarin overeenkomen, dat eene verandering van ministerie op handen is, schijnt deze tijding inderdaad zeer waarschijnlijk. — In Servië komt de bezorgdheid der tegenwoordige bevelvoorders dagelijks meer aan het licht; slechts *Wutschitsch* neemt den schijn aan, van den moed niet verloren te hebben. Hij neemt zelfs maatregelen om zich tegen den wil van Rusland, der Porte en van geheel Europa te verzetten; ten minste schijnen de oorlogzuchtige toebereidselen, welke hij met ijver doorzet, daarop te duiden.

Van de *Turksche grenzen*, 9 april. Het is beslist, dat het geheele tegenwoordige ministerie ontslagen zal worden. Men verwacht ieder oogenblik de bereden des sultans, door welke deze gewichtige veranderingen geregeld zullen worden. Het schijnt gelukt te zijn, *Reschid-pacha* aan het roer van staat te brengen. (D. A. Z.)

ITALIE.

Turin, 4 april. Onze regering heeft het besluit genomen, om over den Mont-Cenis eenen nieuwen weg te laten aanleggen, die 200 voet hooger dan de reeds bestaande liggen en eenen tunnel van 5 à 6000 voeten lengte hebben zal.

ZWITSERLAND.

Lucern, 23 april. De veto-geschiedenis heeft een ernstig aanzien verkregen. Nog in den nacht van verleden maandag liet de commissie der standen, uit alle oorden des kantons, leden van den grooten raad bijeenroepen, met welke dingsdag beraadslaagd werd, wat men doen moest. Er werd voorgesteld den grooten raad te verzamelen, om de wet te doen opheffen; in plaats hiervan zijn nu gisteren nacht koeriers afgezonden, om troepen naar de stad te ontbieden. Waarom? — Dit is onbekend. (N. Z. Z.)

Schweits. Met een valsche zegel van den bisschop van Chur, en met valsche onderteekeningen wordt in het kanton Schweits eene voorgewende, pausselijke verdoemings-bul tegen het *Jonge Zwitserland* verspreid. De regering heeft hare maatregelen tegen dit bedrog genomen.

DUITSCHLAND.

Jena, 11 april. Gisteren is aan doctor *Pritz*, die sedert anderhalf jaar hier gevestigd is, door de politie een groothertogelijk besluit medegedeeld, bij hetwelk hij uit het groothertogdom Weimar verbannen wordt. Als beweegreden dezer verbanning wordt opgegeven; »Dat dr. *Pritz* staatkundige gevoelens koestert, en door letterkundige voorbringsels tracht te verspreiden welke Z. K. H. de groothertog niet bijijkt; dat hij derhalve voor den 4den der volgende maand het groothertogdom heeft te verlaten.» Dr. *Pritz* is met eenen volkomen legalen pas der Pruisische regering voorzien, en heeft onder ons als burger, zonder verbinding met de academie, geleefd. Ook is er, daar de vroegere vervolging tegen hem, wegens het afscheidslied aan *Dohnman*, door een groothertogelijk besluit is ingetrokken, volstrekt geene daadzaak bekend, waardoor dr. *Pritz* zich dezen onverwachten en buitengewonen maatregel kan hebben op den kals ghaald.

Meins, 16 april. Men vernéemt uit goede bronnen, dat een groot aantal hooft Duitsehe adellijken, waaronder verscheidene vorsten, in de Amerikaanse republiek Texas, door een met actiën bijeengebragt kapitaal, uitgestrekte landerijen heeft aangekopen, om aan hunne landverwantschappige onderdanen

de vestiging in Amerika gemakkelijk te maken. De uitvoering van dit prijzenswaardig plan kan wellicht voor Duitsland van groot belang worden. (K. Z.)

PRUISSEN.

Dantsig, 23 april. De rust is sedert gisteren niet weder verstoord. Om echter alle bezorgdheid voor te komen, dat de oproep zich gedurende den nacht mogt herhalen, trokken tot aan den morgen patroeljes door de straten, en 2 kompagnien bivouakeerden op de markt, waar twee kanonnen geplaatst zijn. Naar men verneemt is er slechts één doode gevallen; elf meer of minder zwaar gewonden zijn in het hospitaal gebragt, en een zeventigtal anderen zijn in hechtenis genomen. Van de militairen zijn, naar men verneemt, een officier en eenige manschappen door steenworpen gewond; eenige gebouwen zijn, hoewel niet aanmerkelijk, beschadigd. (Dants. Z.)

ENGELAND.

Londen, 27 april. Er zijn tijdingen uit Lissabon tot 14 dezer ontvangen. Men zag met ongeduld het antwoord der Britsche regering, betreffende de tarief-overeenkomst, in die hoofdstad te ontmoet. Men wist, dat het Portugesche bestuur eenige nieuwe inwilligingen had gedaan. De kooplieden te Oporto bleven petitionneren, dat de onderhandelingen niet op losse gronden zouden worden afgebroken.

— De stoomboot, waarmede deze berigten zijn overgekomen, heeft tevens de droevige tijding aangebragt, dat de prachtige koninklijke maalstoomboot *Solway* voor de haven van Coranna, welke zij slechts een paar uren vroeger verlaten had, omtrent twaalf ure des nachts op eene klip gestoten en met man en muis vergaan is. Zeventien passagiers, en van 15 tot 20 man der ekwipaasje, waaronder de kapitein, de chirurgijn en een adelborst, hebben hun graf in de golven gevonden. Dit is het derde dier schoone schepen, hetwelk sedert kort vergaan is. Die omstandigheid heeft hier te Londen onder het publiek veel sensatie verwekt, en men verwacht algemeen, dat een onderzoek naar de oorzaken van het tegenwoordige onheil zal ingesteld worden; men vreesst, dat hetzelfde, even als vroegere soortgelijke rampen, het gevolg is van geen toereikend onderzoek naar de bekwaamheden en ervaring der bevelvoerders.

— In de wetgevende vergadering van den staat New-York is door zekeren *S. Young* voorgesteld, om eene verklaring te doen, waarvan de strekking was om een aanzienlijk gedeelte der schuld van dien staat te repudieren, op grond, dat de besluiten der wetgeving, waarbij die leeningen geauthoriseerd zijn geworden, genomen zijn bij eenvoudige meerderheid en niet, gelijk de constitutie dit voorschrijft, met eene meerderheid van twee derden der aanwezige stemmen. Dit schandelijke voorstel werd echter met 15 tegen 12 stemmen verworpen.

— De tijdingen van het eiland Haïti melden, dat de stad Jackmel zich voor de insurgenten heeft verklaard en dat deze dagelijks vorderingen maken.

— Er zijn almede berigten uit Buenos-Ayres van 8 februari en uit Montevideo van 11 februari ontvangen. Men zag ieder oogenblik eene crisis in de vijandelijkheden te ontmoet. De generaal *Oribo* en de Argentijnsche republiek waren op nog slechts vier mijlen afstands van Montevideo en de eerstvolgende berigten zullen ongetwijfeld de tijding van zijne vermeerstering dier plaats aanbrengen. De schatkist van Buenos-Ayres bevindt zich in eenen droevigen staat. Volgens een heer *Garrigos* zou het deficit 25 millioen dollars bedragen.

— Een monstermortier, dat voor *Mehemed-All* te Woolwich gegoten is, werd dezer dagen beproefd. Het mortar weegt 13 tonnen, de middellijn bedraagt 20 duim; tot de lading worden 80 ponden kruid gevorderd, en de bom, die door dit mortar worpen wordt, weegt 1010.

FRANKRIJK.

Parijs, 27 april. Van goederhand wil men weten, dat de minister *Teste* ernstig beducht is voor de verwerping der wet op den spoorweg naar de Belgische grenzen, of althans dat de gedeputeerden daarin zoodanige wijzigingen brengen zullen, dat de maatschappij die concessie tot het aanleggen daarvan verkregen heeft, weggeen zou zich met de onderneming te belasten.

— Lord *Cowley* schijnt herhaalde pogingen aan te wendlen om het Fransche kabinet tot het ten einde brengen der onderhandelingen over een handelstractaat met Engeland te bewegen; maar terwijl verscheidene ministers nog meerdere bedenkingen hebben, zijn zij,

naar verzekerd wordt, het allen daarin eens, dat in de verbodswetten op den invoer van Engelsche linnens niets moet worden veranderd.

Parijs, 28 april. Het huwelijk van prinses *Clementine* zal stellig op 20 dezer op het paleis van St. Cloud worden voltrokken. De groot-dignitarissen des hofs en de ter bijwoning van die plechtigheid genoodigde personen hebben reeds de des betreffende kennisgeving bekomen. Koning *Leopold* van België komt morgen. *Edelweyk Phillips* en zijne familie zijn van de Tuilerien naar St. Cloud vertrokken om daar verscheidene dagen te blijven. Reeds zijn aan de eerste militaire divisie bevelen gegeven om het paleis van St. Cloud door eene ontzagwekkende militaire magt te doen bewaken.

— Luidens brieven uit Madrid, van den 11den, neigt thans bij de Cortes de zege weder meer naar den kant der oppositie. Den 10den had deze eene groote overwinning behaald, door de te Badajoz gedane verkiesingen, waar men verscheiden leden van het tegenwoordig ministerie bensemd had, te vernietigen. Des anderen daags vervolgde zij haar voordeel en benoemde sommige van hare voorstanders in de comisiën, ter vervanging der uitgeslotene leden. De infant don *Francisco de Paula* had, met de oppositie, tegen de te Badajoz gedane keus gestemd; het schijnt echter, dat hij met het hoofd der regering op beteren voet staat dan vroeger, ten minste de hertog en hertogin der Overwinning hebben een bezoek bij hem en zijne gemalin afgelegd.

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 20 april. Het Fransche frogat, *la Belle Poule*, is zondag den 22sten januarii, met den prins van *Joinville* aan boord, en vergezeld van nog 2 à 3 andere schepen, te Elmina (Nederlandsch fort, in Afrika, op de kust van Guinea) aangekomen. De prins kwam met zijn gevolg des maandags aan wal, dineerde bij den gouverneur, aan wien hij, bij zijn afscheid, eenen brillanten ring ten geschenke gaf. Z. H. was zeer minzaam, stelde bij het diner een toast in op het welzijn van Neerlands koning, en betuigde zich zeer tevreden over het onthaal, hem in Holland te beurt gevallen, en waarop hij later zeide, dat het onthaal te Elmina het gevolg was. Zijne Hoogheid deed dinsdag een uitstapje in hangmaten naar Cape Coast en ging des avonds weder aan boord.

's Gravenhage, 28 april. Uit het voorloopig verslag der centrale afdeling van de Tweede Kamer, omtrent de tweejarige staatsbegrooting voor 1844 en 1845, blijkt, dat die afdeling, alvorens tot de behandeling der onderscheidene hoofdstukken van de begrooting over te gaan, bij wijze van inleiding, eenige beschouwingen van meer algemeenen aard mededeelt, betreffende zoowel den indruk, welken de overweging der begrootingswetten bij de leden heeft gemaakt, als de bedenkingen, die op de geheele strekking en wijze van samenstelling dier begrooting zijn in het midden gebragt; een en ander in verband met de toelichtingen omtrent de ramingen der uitgaven, verrat in de aanspraak van den minister van financiën bij de overbrenging der betrekkelijke wets-ontwerpen.

De groote meerderheid der leden heeft verklaard, dat zij, bij het vernemen van het cijfer der begrooting voor 1844 en 1845, en bij de kennisgeving en overweging der onderdeelen van dezelve, eene groote mate van teleurstelling heeft ondervonden. Nadat, bij de beraadslagingen over vorige begrootingen, herhaaldelijk en met den meesten ernst was aangedrongen op bezuiniging en verlaging van de gezamenlijke staatsuitgaven, had men zich gevleid, dat de begrooting voor het aanstaande tweejarige tijdvak het doorslaande bewijs zou hebben geleverd van de zucht der regering, om ten dien opzichte aan de wenschen der vertegenwoordiging te voldoen, en tevens van hare overtuiging, dat vereenvoudiging onzer staatshuishouding van eene gebiedende noodzakelijkheid is geworden. Vooral had men mogen verwachten, dat die overtuiging bij de regering levendig zoude zijn geworden, nadat eene treurige ondervinding had doen zien, dat het evenwigt tusschen de inkomsten en uitgaven verbroken is en zulks ten gevolge van omstandigheden, die maar al te zeer bewijzen, dat men het middel van herstel voortaan niet alleen in eene vermeerdering der eerste, maar, zoo men zich niet aan godurige misrekeningen wil blootstellen, voornamelijk in eene vermindering der laatstgemelde behoort te zoeken. Men had mogen verwachten, dat de vermindering der belastingen aan de regering de oogen zoude geopend hebben omtrent de co-zaak van het kwaad en

omtrent de waarlijk dringende noodzakelijkheid, het noodlottig stelsel van gedurige opdrijving en meerdering van belastingen te laten varen, en daarentegen met krachtige hand en met vastberaden wil het doel der daarstelling van eene min kostbare en met den waren staat onzer hulpmiddelen meer overeenstemming gebragte huishouding van staat te vorderen.

Aan die verwachtingen en wenschen, zegt het verslag, heeft de aangebodene twee-jarige begrooting niet beantwoord. Tegenover een te-kort in de staatskas plus minus 10 millioen, levert het cijfer dier begrooting, bij vergelijk met dat van het loopende, slechts eene vermindering van nauwelijks één millioen op, en zulks met inbegrip van eene bate uit de geldmiddelen der Overzeesche bezittingen van den staat, van somma van 6½ millioen, welker onzekerheid en wisselvalligheid, ondanks de geruststellende verzekering dienaangaande, wel door niemand meer betwijfeld zullen worden.

De meerderheid der leden is dan ook van gevoelen geweest, dat die begrooting, zoo als zij daar ligt, niet vatbaar is om door de Staten-Generaal te worden goedgekeurd. Zij meent, dat dezelve belangrijke verminderingen behoort te ondergaan, zoo op andere hoofdstukken als in het bijzonder op het 10de, wegen kosten voor het departement van oorlog, hetwelk zij tot een veel lager cijfer wenscht te zien gebragt, dan thans is voorgedragen.

Algemeen drong men aan, dat de vermindering niet bij kleine inkrimpingen op dezen of genen post, maar naar een bepaald stelsel van bezuiniging behoort te worden aangevangen en voortgezet. Men oordeelde, dat zoo laag de maatregel van besnoeiing afhankelijk is van de op zich zelve staande inzichten der hoofden van departementen, en van hare meerdere of mindere neiging tot centralisatie, of van de houding hunner ministerien op denzelfden voet, er niet alleen geene goede vruchten daarvan verwacht kunnen worden, maar zelfs, dat, bij zoodanige ongelijkmatige toepassing, die maatregel gansch niet van onbillijkheid is vrij te pleiten.

Men stemde gaarne toe, dat het in november des vorigen jaars gesloten verdrag met België, juist op het tijdstip van de aanbieding der begrooting, bij het opmaken van dezelve buiten beschouwing is moeten blijven; doch men had gewenscht, dat de regering, na de goedkeuring en bekrachtiging van het tractaat, en voor dat met het onderzoek der begrootingen in de afdeling een aanvang was gemaakt, aan de Kamer mededeeling had gedaan van al die wijzigingen, welke, naar haar oordeel, de begrooting der uitgaven en inkomsten, ten gevolge van dat eindverdrag, zal moeten ondergaan, opdat men deze gelijktijdig had kunnen beoordeelen en zich den toestand van zaken, zoo als die werkelijk bestaat, voor oogen had kunnen stellen. Men heeft het verlangen te kennen gegeven, dat aan dien wensch alnog moge worden voldaan, en dat de tegenwoordige begrooting derhalve in verband worde gebragt met den staat van zaken, ontstaan tengevolge van het tractaat, zoodat alles, wat tot na dat tijdstip is verschoven geworden, thans eindelijk worde geregeld en tot stand gebragt. Men oordeelde, dat thans het oogenblik gekomen is, waarop de regering gevolg behoort te geven aan hare toezegging, om de regeling te doen plaats hebben van het aandeel der nationale schuld, hetwelk ten laste van Luxemburg moet worden gebragt en van het voorschot van f 288,309.99, ten behoeve van het groothertogdom betaald, blijkens eene daarvan overgelegde rekening, ook oordeelt men, dat thans behoort te worden beslist over de regeling van de zaak der domeinen, aan prins *Frederik der Nederlanden* opgedragen. Tevens verneemt men, dat de vereening der som van f 772,893.29, naar aanleiding der overeenkomsten van 27 juni 1839, aan de kas van Z. D. H. den hertog van *Nassau* betaald, niet langer verschoven moet worden. Eindelijk heeft men algemeen het gevoelen genit, dat deze begrooting in verband behoort te worden gebragt met de regularisatie der posten, voorkomende op staat B, en met de vereening en opruiming zoo veel mogelijk van alle speciale fondsen; terwijl sommigen nog het verlangen te kennen hebben gegeven, dat de achterstand, in de bijdragen uit de geldmiddelen van 's rijks Overzeesche bezittingen, nu er geene reden tot uitstel meer aanwezig is, zoo spoedig mogelijk worde gelijkwidert.

Vele leden hebben voorts in de aangebodene begrooting bezwaar gevonden, nit aanmerking, dat hunne meening, dezelve niet de geheele waarheid behelst, alzoo niet alle staatsuitgaven daarop zijn uit-

Tolvrije gedachten over schilderkunst, kunstkoopers, kunstbeschermers, enz

Onder de vakken; waarin heden ten dage nog al eenige kwakzalverij gedreven wordt, behoort, helaas! ook de schilderkunst. Bedroevende waarheid, voor hem, die zich niet met oppervlakkige beschouwingen vergetoegt, maar zich steeds beijvert om tot in het wezen der zaken eenen blik te slaan! Bedroevende waarheid, inderdaad, die ons alle illusie ontrooft! *« Alles lost zich tegenwoordig op in eene geld-kwestie »*; zie hier een wijs woord, dat in onze *parlementaire annalen* geboekt staat; dit woord vindt ook in onze hedendaagsche kunstbeoefening en kunsthandel eene volkomen toepassing; — maar, er is in dat vak nog een ander euvel, waaraan men ziek gaat: ik bedoel, dat kwakzalverig dweepen met zekere namen: heeft een kunstschilder eenmaal de *vogue* (zoo als men dat noemt) dan mag hij er gerust op zondigen: zijn middelmatigste voortbrengsel wordt dan nog een juweel van het eerste water. Zijn naam staat immers op de schilderij duidelijk te lezen, en dit is genoeg; want met de kunstkennis ziet het er sobertjes uit: men houde althans in het oog, dat er onder honderd menschen, die naar schilderijen omzien of er over medespreken, ruim zes en negentig zijn, die er geen greintje kennis van bezitten. Zij hebben wel eens hooren zeggen: »die schilderij is heerlijk van toon, helder in de schaduw, geboetseerd in de verw, warm van koloriet, uitvoerig van behandeling, fraai van compositie en teekening» en al zulke voorbeeldige eigenschappen meer; zij hebben die uitdrukkingen zelfs zoo gemakkelijk en zonder stotteren leeren gebruiken, dat geen papgeest het hun verbeteren zou. Zij hebben zich dan ook eigen gemaakt, om, wanneer zij voor de schilderij van een erkend groot meester geplaatst worden, met al die fraaije woorden rond te schermen, dat het eene lust is om te hooren. Van lieverlede beginnen zij dan ook zich zelve voor grondige kunstregters te houden; even als de leugenaar, die zijne dikwerf herhaalde leugens, eindelijk, zelf gelooft. Al die dwaasheid zou nu wel zeer onschadelijk kunnen wezen, indien het bij praten en oordeelen bleef; maar neen! de gewaande kenners, in plaats van door een weinig niekskruid aan hunne bedwelming onttrokken te worden, zien zich nog dwizeliger maken door de kunsthandelaars; want deze zijn het, die de beurs der *pseudo-kenners* exploiteren. Let maar eens op: daar treden twee menschen de zaal van eenen kunsthandelaar binnen; de eene is eenvoudig, zelfs burgerlijk gekleed; zijn hoed heeft een anderenglans dan dien der nieuweid; zijn snuifdoosje is van wortelhout, zonder eenige versiering; maar de goede man komt met geen ander doel dan te zien, te bewonderen wat hij bewonderenswaardig keturt, om te genieten hetgene de ware kunstenaar voor zijn verrukt gezigt op het doek tooverde; de man is kenner; maar, helaas! geen kooper van schilderijen, want ter naauwernood kan hij den wand zijner schamelé woning door een paar gravures naar goede meesters opluisteren. De kunsthandelaar groet hem koeltjes, om, zonder verlies van een enkel oogenblik, zich met de beleefde buiging tot den anderen binnentredende te wenden — deze is; *verzamelaar* — tooverwoord, dat des kunstkoopers gelaat tot den innemendsten glimlach plooit. De verzamelaar, van schilderijen — niet altijd uit kunstliefde, maar wel uit zucht naar praal, en omdat *conruxa* hem wel ligt boven anderen onverdiend begunstigde — de verzamelaar treedt langzaam voorwaarts, — iets gewigtigs straalt er uit zijn oog u tegen. Zijne eerste vraag is meestal: »Heb je ook wat nieuws gekregen, dat ik nog niet gezien heb?» want het oude, al ware het ook door *Arakis* zelve geschilderd, interesseert hem niet meer; het moet nieuw zijn en dan vooral van eenen kunstenaar die *en vogue* is. — De kunsthandelaar verliest geen tijd en voert den verzamelaar voor eene schilderij van ja van wien? — dit zullen wij straks hooren. Goedog, hij voert hem voor eene nieuw aangekomen schitterij — »een juweel, niet waar?» een landschap met een waterval, veel geboomte, grazend vee, invallend licht, planten op den voorgrond, herders, honden, o, ik weet niet wat er op die schilderij al zoo te zien is; maar er is geene moeite aan gespaard; het is een meesterstuk; — »zls eens, welke penecelsbehandeling hoe zonnig, hoe krachtig, en hoe helder!» O, het is niet uit te spreken. De verzamelaar, die reeds door zijn gouden

kenkamer, op dezen gansch eenvoudigen voet, worde ingerigt, waardoor de verrijkenwoordiging in staat zal worden gesteld, om zich van het gebruik van 's lands penningen te verzekeren en over de al of niet-toerekenbaarheid der toegestane uitgaven, bij de raadspleging over de begrooting voor elk volgend tijdvak, te kunnen oordeelen.

2o. De opruiming, zoo veel mogelijk, van alle afzonderlijke fondsen, de opname van de daarmede geputte uitgaven in de begrooting; van de opkomsten onder de middelen. Men acht zulks ter bevordering van de eenvoudigheid en duidelijkheid in het beheer en voor de juistheid der controle, hoogst wenschelijk. Men meent voorts, in zoo verre het tijdelijke of duurzame bestaan van eenig fonds nuttig mogt worden geoordeeld, dat daarvan dan toch een afzonderlijke additionele begrooting van ontvangst en uitgaaf zal te maken zijn, naar welke de beschikkingen zouden moeten plaats hebben, en de posten der jaarlijksche rekening ingerigt worden.

Overigens werd opgemerkt, dat; volgens de voordragt der regering, de daarmede vergelede berekening-staten een integrerend gedeelte zouden worden van de begrooting en van de wet, waarbij dezelve wordt vastgesteld, waarvan het noodzakelijk gevolg zou wezen, dat die berekening-staten, eene wettelijke sanctie bekomen hebbende, alzoo van het eene artikel op het andere geene overschrijvingen mogen gedaan worden, dan bij eene wet. Dit zoude inderdaad strijdig wezen met den geest der grondwet en met de instructie voor de rekenkamer, volgens welke aan den koning het recht voorbehouden is, om overschrijvingen van het eene artikel op het ander van hetzelfde hoofdstuk te gelasten. Ook deswege achtte men het beter dan thans voorgestelden vorm te verlaten, en, op het voetspoor der thans loopende begrooting, de berekeningen te splitsen en in meerder artikelen te bevatten, terwijl men voorts verlangt, dat bij ieder artikel zullen geveegd worden twee kolommen, aanwijzende de eerste de wezenlijke uitgaaf op het artikel (zoo het bestond) over het laatst afgesloten dienstjaar gedaan; de tweede, de voor datzelfde voorafgegaate dienstjaar voorgestelde uitgaaf.

Aan het slot dezer algemeene beschouwingen wordt in het verslag nog de meening van vele leden medegedeeld, dat in het vervolg ieder hoofdstuk der begrooting onderteekend zou moeten worden door den minister of het hoofd van het departement, onder wiens verantwoordelijkheid de sommen, bij dat hoofdstuk toegestaan, zullen worden uitgegeven.

Berigten van Java maken melding van het door den gouverneur-generaal genomen besluit, om de aanplantingen van koffij, in de dorpen der Javanen, of, zoo als men het daar noemt; de paggerkoffij, te doen vervangen door geregelde kleine tuinen, vatbaar om behoorlijk te kunnen worden gadeslagen.

Het doorkomen der westmonsoon (regentijd) had zich gekenmerkt door zeer hevige windvlagen, en vooral door het in tropische landen zeldzame verschijnsel van hagelbuijen. Op den 9den oktober 11 waren te Buitenzorg hagelsteenen gevallen ter grootte van kleine duiven-eijeren.

De rust op Banka was geheel hersteld; echter niet zonder dat bloedige tegeneen hadden plaats gevonden. Het is niet duidelijk of de rustverstoring, waarvan vroeger melding is gemaakt, de aanvang was van die, welke tot de strenge maatregelen van den resident heeft aanleiding gegeven, dan wel, of er twee opschuddingen hebben plaats gehad. Dit is intusschen zeker, dat na laatstelijk de oorspronkelijke *Chinezers* (*Singkes*) in openbare vijandschap waren geraakt met de op het eiland geboren en (*Parnakans*), en dat van laatstgemelden eenigen zijn vermoord geworden. Door de tusschenkomst der militaire magt zijn de oproerigen be-teugeld geworden, en daarbij zijn verscheidene onrustmakers door het vuur der troepen gesneuveld. Eenige belhamels zijn, op last van den resident, ter dood gebragt, zonder voorafgaande veroordeeling van den regter. Deze affentia is te dier zake door eenen anderen vervangen en tot verantwoording geroepen geworden.

Arnhem, 25 april. In een Duitsch tijdschrift wordt medegedeeld, dat men, om de spreuwen en moschen uit de kerseboomen te houden, niets beters te doen heeft dan een doorgesneden knoofknop in ijdelen Noom te hangen. — Zou het de moeite waard zijn, dat middel ook hier tegen de Geldersche kersen-vijanden te beproeven?

Strakken, maar het voornemen nog steeds blijft bestaan; in sommige behoeften van den staat of van staatskollegien buiten de begrooting te voorzien, en alzoo op den duur te bestendigen het aanwezen van die onwettige bijzondere kassen en administratiën; welke zoo veel tot verduistering van den waren staat van 's lands financiën hebben toegebragt, en waaraan voor een goed deel de tegenwoordige treurige gesteldheid van zaken is toe te schrijven. Ook de bedenking, dat van de staatschulden, welke met october verrenten, slechts negen maanden interesten over 1845 op de begrooting zijn uitgetrokken, zoo mede, dat de pensioenen voor het laatste halfjaar niet gedekt zouden zijn, heeft bij vele leden gewogen. Men oordeelde, dat daardoor op eene volgende begrooting worden overgedragen uitgaven, welke tot de tegenwoordige behooren, dat er alzoo niet alleen dienstvermen-ging plaats zou hebben, strijdig met de grondwet en de instructie voor de rekenkamer, maar dat zulks ten gevolge zou hebben, dat een volgend tweejarig tijdvak met eenen aanzienlijken achterstand zou moeten aanvangen, hetgeen voor zeer gevaarlijk werd gehouden.

Wat de pensioenen en afloopende betalingen aanbelangt, zoo heeft men met genoegen gezien, dat, in voldoening aan het vroeger geuit verlangen en aan de toezegging der regering, dezelve thans gesplitst zijn en gebragt op elk hoofdstuk, waartoe zij behooren. Men had echter mogen verwachten, dat men de uitvoering van het besluit van 29 augustus des verloop- pen jaars met meerder kracht zou hebben aangevraagd en voortgezet; waarschijnlijk zou dan niet de bijzonderheid hebben behoeven plaats te vinden, welke met bevreemding is waargenomen, dat de totale som, die aan pensioenen wordt uitbetaald, steeds klim-mende blijft.

Algemeen bleef men er op aandringen, dat de zaak der pensioenen bij de wet worde geregeld.

Eindelijk heeft men opgemerkt, dat, ter beoordeeling van deze begrooting, het volstrekt noodzakelijk is, om met den waren toestand van 's rijks kas en alle daartoe behorende speciale fondsen bekend te worden; ook ten einde de oorzaken op te sporen van de aanzienlijke te-korten over het afgelopen tijdvak. De medegedeelde berekening van de begrootingen over 1836 tot 1841, welke, ten opzichte der duidelijkheid, veel te wenschen overlaat, had dien toestand, naar het oordeel van vele leden, in geenen deele doen kennen. Men verlangde dus de overlegging van de afgeslotene rekening over 1841, voor zoo veel betreft de uitgaven, en wenschte voorts te ontvangen eene opgave van den juisten staat van 's lands kas, op 1o. Januari 1843, en eene mededeeling van alle speciale fondsen, waartuit 's rijks uitgaven bestreden worden, met opgave tevens van de jaarlijksche baten en der uitgaven over de beide laatste jaren en van den toestand van ieder fonds op 1 Januari 1843.

Eene laatste algemeene bedenking, welke in alle afdeelingen tegen de onderhavige begrooting is geop- perd, betreft den vorm, waarin dezelve is ingerigt. Dit bezwaar gold de wijze, waarop de berekeningen, welke ten grondslag der begrooting voor elk hoofd- stuk strekken, ditmaal in de bijgevoegde staten zijn opgenomen, welke wijze algemeen werd afgekeurd. Men begreep niet waarom aan de goedkeuring der Staten-Generaal, afwijkende van den vorm der loopende tweejarige begrooting, slechts globale sommen, niet de bijzonderheden zelve, waren onderworpen; want de specificatie, welke in de afzonderlijke bijla- gen wordt gevonden, zou tot niets verbinden. Men wachte daarom de nu aangeboden begrooting met de letter en geest der wet van 5 october 1841 in het oog, en geenszins geschikt om eene goede, volledige controle op 's lands uitgaven te bevorderen.

Ten einde nu een deugdelijke controle te kunnen instellen, werd bepaaldelijk noodig gekeurd:

1o. Eene specifieke indeeling en opname van de uitgaven, welke ieder departement zich voorstelt in den loop van ieder dienstjaar; al moeten, bestrijden, met melding, zoo veel mogelijk, van de wet of het besluit, waarbij de te betalen som is vastgesteld; en, op zoo verre dit niet heeft plaats gehad, altoos met een specifieke omschrijving van den aard der uitgaven; en bepaald bedrag in maximum van dien post. Men verlangt, dat zoodantige staat, (in plaats van de nu voorgestelde ineengesmoltenen) bij de voorgedragene staten van ieder departement van algemeen bestuur worden gevoegd, en dat voortaan de rekening en verantwoording, voorgeschreven bij artikel 126 der grondwet en bij artikel 38 der instructie voor de re-

